

Процедура за испитивање возила врсте Тm

Испитивањем новог возила врсте Тm¹⁾ у циљу добијања типског одобрења, проверавају се безбедносно - техничке карактеристике декларисане техничком документацијом произвођача у погледу испуњености услова прописаних Законом о безбедности саобраћаја на путевима и Правилником о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима. Делови, уређаји и опрема која се наменски производе за возила и за које постоји пропис о хомологацији, морају бити усаглашени са једнообразним техничким условима.

Мотокултиватор (возило врсте Тm) је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као једна целина.

Типско одобрење за возила врсте Тm издаје се за тачно одређене комбинације типа погонско-управљачког дела и типа товарног дела (за више типова погонско – управљачког дела са једним типом товарног дела).

Произвођач товарног дела мотокултиватора који аплицира за типско одобрење, дужан је да поред техничке документације произвођача за товарни део приложи и техничку документацију за сваки погонско-управљачки део мотокултиватора који треба да чини мотокултиватор. Товарни део мотокултиватора мора имати адекватну произвођачку плочицу са подацима потребним за идентификацију. Погонско-управљачки део мора бити могуће идентификовати на основу ознака на делу.

Извештај лабораторије може да обухвати више одређених комбинација са истим начином повезивања, и да се на основу испитивања аргументовано најнеповољнијег случаја резултат прихвати и за повољније случајеве (комбинације са највећом дозвољеном масом возила и најмањом снагом мотора ће бити разматране и такве се морају испитати).

Испитивањем новог возила врсте Тm у циљу добијања типског одобрења, обухвата проверу:

- 1) димензија,
- 2) маса и осовинских оптерећења,
- 3) стабилности (положај тежишта, управљивост),
- 4) нивоа напонског стања критичних тачака носеће конструкције товарног дела возила,
- 5) динамичких карактеристика возила (макс. брзина, убрзање, успони),
- 6) система за кочење (кочне карактеристике),
- 7) уградње уређаја за осветљавање пута, означавање возила и за давање светлосних знакова (светлосних и светлосно-сигналних уређаја),
- 8) уградња уређаја за спајање погонско-управљачког дела и товарног дела возила,
- 9) геометрије уградње табли за означавање спорих возила и њихових приколица (ЕЦЕ Правилник број 69),
- 10) да ли су уграђени делови и опреме хомологовани
 - пнеуматици (ЕСЕ Правилник бр. 106)²⁾
 - сијалице (ЕСЕ Правилници бр. 37 и 99).

Уз захтев за испитивање према Процедуре за испитивање возила врсте Тm, Агенцији за безбедност саобраћаја доставља се документација потребна за испитивање у три примерка која садржи:

- I) Технички опис за сваку комбинацију за коју подносилац захтева аплицира у оквиру типа где су назначене димензије возила, маса возила, носивост, највећа дозвољена осовинска оптерећења, снага возила, подаци о мотору са граничним вредностима издувне емисије, подаци о пренососницима снага, највећа конструктивна брзина возила као и цртеж са димензијама и положајем тежишта.
- II) Декларација са техничким карактеристикама произвођача осовине товарног дела возила; за товарне делове са погонским осовинама доставити радионичке цртеже и прорачуне осовина, прорачун зупчаничких преносника, документацију или декларације произвођача карданских

1) **мотокултиватор** је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као једна целина, чији погонски део према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми је намењен и оспособљен за гурање, вучење, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење пољопривредних радова, **чија највећа конструкцијска брзина није већа од 30 km/h и чија снага мотора није већа од 12 kW.**

2) уколико је примењиво

преносника са карактеристикама, и технички цртеж са детаљима везе карданског преносника са погонским и гоњеним склопом.

- III) Вучно - динамички прорачун возила;
- IV) Прорачун носеће структуре товарног дела возила;
- V) Прорачун система за радно кочење возила, прорачун система за паркирно кочење возила, прорачун помоћног система за кочење возила уколико је изведено, саставницу делова који су уграђени у систем за кочење предметног возила, са њиховом јасном идентификацијом, технички цртеж система за кочење предметног возила са позиционираним свим његовим саставним деловима, технички цртеж (или каталожки лист) сваког саставног дела система за кочење.³⁾

Активности које спроводи овлашћена лабораторија су:

Провера саобразности возила са достављеном техничком документацијом.

Проверу кочних карактеристика према Правилнику о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима и израда извештаја о испитивању.

- VI) Технички опис зоне структуре возила са прикључним уређајем и цртеже карактеристичних елемената (нпр. вучна руда, попречни носач) са примењеним материјалима и технологијом израде, односно документа у вези са евентуалним претходним испитивањима карактеристичних елемената и цртеж уградње прикључног уређаја на возило и начином везе са носећом структуром возила, као и доказе о претходним испитивањима уређаја за спајање (извештаје о испитивању уређаја или сертификате).

Активности које спроводи овлашћена лабораторија су:

Провера саобразности возила са достављеном техничком документацијом.

- VII) Уградње уређаја за осветљавање пута, означавање возила и за давање светлосних знакова (светлосних и светлосно - сигналних уређаја) (минимум: једно бело кратко светло на предњој страни возила, два катадиоптера црвене боје симетрично постављена на задњој страни возила, два катадиоптера беле боје симетрично постављена на предњој страни возила; уколико је брзина кретања коју возило може развити већа од 25 km/h морају бити изведена стоп светла)⁴⁾

Технички опис који укључује спецификацију уређаја у табеларној форми са назначеним подацима у погледу произвођача уређаја, хомологационе ознаке уређаја (обавезна), типа, боје и броја уређаја; шема електро - инсталације са знаком функционалне могућности укључења уређаја; хомологациона саопштења уређаја.

Активности које спроводи овлашћена лабораторија су:

Провера саобразности достављене техничке документације са захтевима Правилника о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима.

Провера саобразности возила са достављеном техничком документацијом.

³⁾ Возила врсте Tm морају имати најмање један систем радног кочења на предњој или задњој осовини, с тим да у случају отказа кочења на једном месту мора бити исправно кочење на другом..

⁴⁾ Светла за осветљавање пута на моторним возилима која на равном путу *не могу развити брзину кретања већу од 30 km/h*, на запрежном возилу и на туристичком возу могу бити уграђена и изведена само као кратка светла.

Светла на *мотокултиватору морају бити изведена као најмање једно бело светло постављено на предњој страни возила* тако да је светлост коју даје видљива само за учеснике у саобраћају који се налазе испред запрежног возила и као најмање једно црвено светло постављено на задњој страни возила тако да је светлост коју даје видљива само за учеснике у саобраћају који се налазе иза запрежног возила.

Светла на запрежном возилу и *мотокултиватору* морају бити изведена тако да се светлост коју она дају, ноћу при доброј видљивости, може видети на удаљености од најмање 150 m.

Катадиоптери на запрежним возилима и *мотокултиватору* морају бити уграђени и изведени као два катадиоптера црвене боје, симетрично постављена на задњој страни возила, тако да су ноћу, при доброј видљивости, видљива са удаљености од најмање 100 m кад су осветљена дугим светлом моторног возила.

Рефлектујућа површина катадиоптера на запрежним возилима и мотокултиватору не сме бити мање од 0,3 m ни више од 1 m удаљена од површине пута. Међусобно растојање рефлектујућих површина катадиоптера не сме бити мање од 0,5 m. Рефлектујућа површина појединих катадиоптера мора износити најмање 20 cm².

Моторна возила и прикључна возила, која на равном путу не могу развити брзину кретања већу од 25 km/h не морају имати стоп светло.